

Szerkesztői iroda:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája.
Csak bérmentes levelek
fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem
küldetnek.

Előfizetési díj
vidékre postán vagy hely-
ben házhoz hordva:
Egész évre 8.—
Félévre 4.—
Negyedévre 2.—

BAJAI FIGYELŐ

politikai hetilap.

Kiadó-hivatal:
Streintz és Eschenlohr
könyvnyomdája
B ó d o g - t é r .

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy 3 hasábos petit sor egy-
szeri megjelenésért 10 kr., 3-
szori 8 kr., 10-szerért 6 kr. fi-
zetendő. — Minden hirdetés
után 30 kr. bélyegdíj jár.
A nyiltér 1 petit sor 12 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Választás után.

A mérkőzés megtörtént, és mi lettünk a vesztesek. Baja város polgársága, mely közt választás előtt nagyítóüveggel se lehet fölfedezni egyetlen eleven kormánypartit, ismét kormányparti képviselőt küld a parlamentbe. Hogyan történhetett ez? Sokat beszélnek arról a városban. Azt mondják, hogy a kormánypartit nemcsak etetett-itatott, hanem a szavazatokat pénzen vásárolta. Az utolsó két nap valóságos vásár volt. Egy-egy voksért — így állítják, — 50—100, sőt 200 forintot is fizettek, sőt magán a választás napján is majdnem vérengzés történt a miatt, mert a nép rajta kapott s megfutamatott egy kormányparti kortest, midőn az állítólag vesztegetni akart. Nem tudjuk, nem is kutatjuk, mennyi igaz ebből; hisz ha ez a vesztegetési vád bebizonyítható lenne, csak szégyent hozna az egész városra, hogy vannak olyan hitvány, leköpní való polgárai, a kik vásárt ütnek meggyőződésükből.

Ne bolygassuk hát e helyütt azokat a törvénytelen eszközöket, melyeket a kormánypart vezetői alkalmaztak; inkább, tanulságul a jövőre, vizsgáljuk meg, mi hiba volt magában a polgárságban. Legyünk őszinték s mondjuk ki az igazságot, ha az keserű lesz is: bizony-bizony van bennünk elég ilyen hiba. Az első a polgárok jókora részének értelmetlensége. Csodálatos dolog, de tény, hogy a falusi földművelő népben mennyivel több a politikai érettség, mint sok kaputviselő polgáremberben. Fogalmuk sincs arról, mi jelentősége van a választói jognak; arról meg pláne álmodni sem lehet, hogy a

mérkőző pártok céljaival, törekvéseivel tisztában legyenek. A választásnál nem két elv, két rendszer mérkőzését látták, hanem két ember versengését egy állásért; magokat nem úgy tekintették mint a souverain nemzet tagjait, a kik alkotmányos joguk szerint kijelentik akarataikat az ország kormányzását illetően, hanem tekintették mindig csak privát embereknek, a kik, mikor egyik vagy másik jelöltre szavaznak, annak vagy a pártvezetőknak szívesseget tesznek. Így történhetett meg, hogy sokan, a kik érezve a nyomasztó viszonyok súlyát jobban szídják a kormányt, mint a Függetlenség Kozma Sándort, mégis inkább a „közülünk való“ Latinovicra, mint a „vidéki“ Helfyre szavaztak.

A választóknak erre az együgyűségére, éretlenségére a kormánypart vezetői határozottan spekuláltak. Világosan bizonyítja ezt a „Baja“ mult vasárnapi száma, melyben a jogász szerkesztő — a választás közjogi jelentőségét kutyába se véve, — így mert korteskedni a kormánypart jelöltje mellett:

Tekintsünk szét polgártársaink névsorán, kiknek táborában vannak azok, a kik a haza, a közügy, és szűkebb hazánk, szülőföldünk, városunk javára évek hosszú során át áldoztak vagyonukat, áldozták munkásságukat. Kiknek táborában vannak azon egyének, kik vállaltva, egyesített erővel kiemelték városunkat súlydó helyzetéből, s emelték a műveltség azon fokára, honnan bátran kiljja más városokkal az összehasonlítást. Vagy ha jótékonyág gyakorlatáról van szó, ha a nyomor könyeit kell szenvedő embertársaink arcáról felszárítgatni, ha ösztönözni kell az érdemet iskolákban, s ha baj éri egyik-másik polgártársat, hol vannak azon emberek, kik megnyitják erszényeiket, kész szívvvel állanak tanácsadásra is? Ugyan tegye kárki kezét szívére, s mondja meg annak dobogása után, a lelkiismeret

igaz hangján, ki törődik hazája, szülőföldre, polgártársainak jólétével inkább, az-e, ki évek hosszú során részt vesz a közügy minden terén, tetteivel tanúsítja hazafiságát, szeretetét szülőföldje, városunk iránt, avagy az-e, vagy azok-e, kik korteskedés céljából nagy hangon hirdetik a kabát elleni küzdelmet, a polgári osztályok közti harcát. A lelkiismeret igaz hangja megmondani fogja azt is, hogy az összehasonlított egyének közül ki érdemli meg jobban a polgár nevet. Mi nem állítunk polgárok között különbséget, de azt nem veheti rosz néven tőlünk senki, ha jelezzük azon különbséget, mely nyilvánul a polgári kötelesség teljesítésében.

Nem akarjuk holygatni, megérdemli-e a kormánypart táborára ezt a dicsőhymnuszt; bár nagyon kérdéses, hogy éppen azok az urak oly teljes mértékben méltók-e a közönség bizalmára. A dolog lényege nem ez, mert a választásnak nem azt a kérdést kell eldönteni, tiszteletre, becsülésre méltók-e valamely emberek, hanem azt, hogy a választóközönség mily irányt, mily elveket óhajt a kormányzásban érvényesülni. Ha helyes volna a „Baja“ okoskodása, akkor az egész képviselői alkotmány csak cifra és költéses komédia; s ha másutt — szerencsére — nem volnának a választók értelmesebbek mint Baján, akkor jobb volna becsukni az országházat, mely legfőleg szónoklati erőmutatványok czirkuszául, de nem a népakarat nyilvánulásának színterül szolgálta.

Az értelmetlenségen kívül nagy hiba még polgárságunk egy részében a nemzeti önérték hiánya. Értjük ezalatt, hogy az egváni boldoguláson kívül vágyai nincsenek s hiányzik belőle az ösztön törekedni oly ideális javak után, a minő a faji gyarapodás, a nemzeti kultúra, a nemzeti hatalom kifejlődése. A falusi magyar parasztban, ha homályosan, ha öntudatlanul is,

mával kezdte magára vonni a közfigyelmet. Az ideiglenes kormány február 25-iki proklamációja nem emlékezik meg a „munkához való jogról“ hanem a munka biztosításáról (garantie du travail), mely megteremtette a nemzeti műhelyek alapjait. A nemzetgyűlés 1848. 20-án tartott ülése által hozott törvény 7-ik cikkében van a „droit au travail“ ról legelőbb törvényes intézkedés téve.

Az idézett cikk így szól:

„A munkához való jog abban áll, hogy mindenki igényelheti, hogy munkája árán életfenntartási eszközeit megszerzeze. A társadalom köteles a rendelkezésre álló produktív erővel, melyek ez irányban szervezendők, azon munkaképes egyéneknek, a ki magának azt megszerezni nem tudja, munkát szerezni.“

Csakhamar ezután a júniusi csata leveretvén, a köztársasági kormány a fenti cikket következőleg változtatotta meg:

„A köztársaságnak kötelessége lévén testvéri segítségkérésrel a nélkülöző polgárok létét biztosítani, vagy a hatáskörén belül eső források alapján munkát szerezni tartozik azoknak, vagy azokat, kik munkára képtelenek s nincs családjuk, a melyek helyettők dolgozzanak, egyéb segélyben tartozik részesíteni.“

Tehát ezen módosított cikkben a munkához való jogról már szó sincs s azt ismét törvénybe iktatni több képviselő igyekezetének sem sikerült. Ez irányban két ízben is beadott határozati javaslatok leszavaztatattak, a fent közölt cikk törvényerőre emelkedett s a „droit au travail“ ezzel Franciaországban megszűnt létezni.

Daczára azonban a szinterről való ily hirtelen letűnésének, pár hónapig még a nyilvános tárgyalások foglalkoztak vele. A szeptemberi napok, a mikor a „munkához való jog“ kérdése a nemzetgyűlés napirendjén volt, a francia parlament 1848-ik évi történetének legérdekesebb időpontját képezik, mert bizonyosságot tesznek arról, hogy a francia nép szelleme mennyire elzárkózott a szocialisztikus tanok előtt. Ugy a munkához való jog érdekében benyújtott javaslatok, valamint az a felett folytatott viták bizonyítják, hogy a szocializmus minden időben mily szegény volt eszmékben, s épen azért ma, midőn eme tanok újra felszínre kerültek, az 1848-ban tartott francia parlamenti beszédek az újdonság jellegével bírnak. Épen úgy nincsenek tisztában vele ma, mint nem voltak akkor,

TÁRCZA.

Ifjú költőhöz.

Dalokra lantod' eszadnyek hevítik,
A fényes mult, a nagy, a szent jogok.
És látva nemzetednek súlydését
Apostolként kiáltod szózatod:
„Munkára, tette föl hazámnak népe!
Föl küzdeui, kiesnyje, nagyja mind!
A szolgáltságunk lénczeit letépve,
A hon boldog lesz és dicső megint.“

Bolond vagy. Mit törődöd a hazával?
Dalolj csak mámort, kéj s bor mámorát,
Haldokló népnek nem kell riadó dal,
S nem látod-e, hogy haldoklik hazád?
Mely multját a jövőtől elszakaszta,
A síri árkat maga ássa meg,
S mint gyáva eb, ha megveré a gazda,
Még nyalja a korbácsoló kezét.

Nézz másokat, kiket kornk megértett
S halommal adja nekik a babért,
Egyik se jó mint ijesztő kisérlet.
Hogy törvényt tartson renyhe bűnökért.
Fájós szemünk a mult fényét nem állja,
Fátlyolt reá hát, min ne tűnjön át:
Ez legyen élted és dalod szabálya,
Dicsőség és kőncz így vár csak reád.

Neked is nyílik egy kis Tuszkuláunn;
Ha jól dalolsz Cézárnak kegye bő.
Lesz úde árnyad a kies virányon,
Borág, mely homlokod dicsére nő.
Gondtól és gondalattól ment magányban
Élted' békén átdalolghatod
S pulya szerelmek álmos mámorában
Zöngvéd csicsérgő, kasztrátus dalod.

Vagy lantod nem termett Cézár kegyére
S nem tudsz dalolni szolgáló-éneket,
Fellázad szíved minden cseppnyi vére,
Hogy eltemetni segítsd nemzeted:

Minek dalolnál hitvány, törpe fajuk,
Mely téged is, multjával megtagad, —
Átkozd el anyád, hogy mért szült magyarnak
S zúzd darabokra búszke lantodat.

Inczédi László,

A „munkához való jog“ multja és jelene.

Valamint a divat szeszélye sokszor a lomták zárait megnyitva, ütöt-kopott, a nap-ugaraktól rég megfakult évtizedek e ötti szövegetek hoz forgalomba: ugy az eszmék világában is gyakran megcsik, hogy oly tanok, melyek fellett rég nap rendre tért a közvélemény, ismét felszínre kerülnek, hogy nyilvános diskusszió tárgyát képezzenek. Így vagyunk jelenleg a „munkához való jog“ elméletével mely 35 évi pihenés után ma ismét kilépett a feledés homályából, hogy foglalkoztassa az elméket. A „munkához való jog“ tulajdonképen csak egy évig, 1848-ban és csak egy államban, Franciaországban játszott szerepet; ha más államokban akkor vagy azután szóltak is róla, az csak a Franciaországban keletkezett hullámok gyöngye visszaverődései voltak. Hogy napjainkban ezzel az elmélettel ismét foglalkoznak s különösen Németországban bizonyos rettegést keltőleg lépett fel: történeti alappal nem bír.

A „munkához való jog“ a droit au travail eszméje legelőbb Fourier „Theorie de l'unité universelle“ című művében, a februári forradalom előtt mintegy 30 évvel látott napvilágot. Majd Considerant Viktor, kit 1848-ban ez eszme feltalálójának hittek, 1839-ben a Fourier-féle iskola tanait felelevenítő „Phalange“ című művébe foglalkozott vele, melyet később 1848-ban „Du droit de propriété et du droit au travail“ című röpiratában újra és bővitve szellőztetett. Közben pedig a „munkához való jog“ különböző időben és alakban a Fourier-féle elveket hirdető lapok hasábjain tárgyalattott, a nélkül azonban, hogy arról alaposabb tudomás vétetett volna. Még magában Blanc Lajosnak a „Munkafelosztásról“ írott művében sincs szó a „droit au travail“-ról. Garnier József híres nemzetgazda, ki a „munkához való jog“ történetével behatóan foglalkozott, maga állítja, hogy ezen frázis még a februári forradalomban semmi szerepet nem játszott, hanem csak is az alkotmány felett folytatott viták alkal-

megvan ez az ösztön, a hazának, a nemzetnek ez a szeretete, s ez önt belé lelkesedést; a mi polgárságunk csak számít, de lelkesedni nem tud. Pedig erre a lelkesedésre szükség volna, mert értelmetlen lévén, számítani sem tud jól. Nincs ma már józan polttikus, ki csupa ideális előnyök fejében akarna pártot szerezni; a függetlenségi párt pláne nagy súlyt helyez az anyagi kérdésekre s programjának egyik legjelentősebb része a közgazdasági és pénzügyi viszonyokkal foglalkozik. De hát nálunk még mindig grasszál az Ezsau bölcsesége, a ki egy tál lencsért eladta az örökségét, s ha ehhez még lelkesedés sincs, egy csüppet sem lehet csodálni, hogy egy pár kézszerítással, egy kis itatással, helyi érdekekkel való korteskedéssel még tán pénzzel való vesztegetés nélkül is a legiobban lármázó elégedetleneket is meg lehet nyerni a kormány-pártnak.

Semmi kétségünk, hogy az értelmetlenség, a hazafiatlanság bukásunkban legalább is oly tényezők voltak, mint a kormány-párt kortes-eszközei s mindenesetre csakis általok vált hatásossá ez eszközök alkalmazása. A függetlenségi párt vezetőinek tehát, ha a küzdelmet jövőre siker reményével akarják újra fölvenni, már most ennek az értelmetlenségnek, ennek a hazafiatlanságnak a megszüntetésén kell törekedniük. Ennek pedig egy módja van: függetlenségi kört kell alakítani. Egy ily szervezet azon a három éven belül is, míg az új választás megtörténhetik, alkalmas volna ébren tartani az érdeklődést, közrehatna, hogy a fogalmak tisztuljanak, egy szóval hogy a polgárok megismerjék a magok jogait, az ország viszonyait s azokat a czélokot, melyeket a függetlenségi párt kitzített. Ezt az eszmét nem szabad elejteni. Ha veszünk is, ne engedjünk, hanem jegyezzük meg, a mi tanúsága vesztésünknek van. Nekünk pénzünk nincs, hivatalokat nem igerhetünk, hatalommal nem fenyegetőzhetünk; nekünk csak egy eszközünk: polgártársaink értelmét felvilágosítani, hazafiságát feltűzni. Ha ez megtörténik, akkor többé vesztegetni se szóval, se pénzzel nem lehet, akkor győzni fogunk.

A választások.

A választás Baján.

Buktunk, de az nem válik szegényünkre. „A mi zászlónk rongyos lehet, de szennyes nem lesz soha“, mondá Irányi május 26-án Baja közönségéhez. S csakugyan

hogy vajjon a „munkához való jog“ csak módosítása-e a szegények gyámolítását czélzó törekvésnek, vagy valami világ megválto eszmének a kifejezése; — azok a szólamok, melyek a keresztényi humanitás leple alatt, a szocialisztikus csirákat rejtették, a „munkához való jog“ ellenzőinek azon kárhóztatása, — hogy nincs szívök a szenvedő emberiség iránti részvétre, — az a fenyegetődzés, hogy abban az esetben, ha a „munkához való jog“ el nem ismertetik, az egész társadalmi rend fel fog bomlani, — a rokkantak és öregek gyámolításának kérdésével a „munkához való jog“ összevegyítése, — szóval mind a mai szocialisztikai vesszőparipák ugyanoly szőrűek, mint voltak az akkoriak. A külföld csak az, hogy akkor a köztársaság nevében követelődtek, ma pedig a korona nevében követelődnek; akkor a demokrácia kívánta, a társadalom orvoslását szocialisztikus gyógyszerekkel, ma ugyanazt kívánja a nemesség.

Vajjon a „munkához való jog“ érvényesülésével, a tulajdonjog nem fog-e háttérbe szorulni, éles vita tárgyát képezte. Proudhon azt mondta, hogy e két jog egymás mellett fűnn nem állhat; Lamartine inkább lyrikus szempontból ítélve meg a dolgot, a „munkához való jog“ mellett nyilatkozott, noha a tulajdonjogot is imádta. Egy másik vitatárgyat képezett az: vajjon a „munkához való jog“ nem a demokrácia lényegéből származtassék le szükségképen? Ez ellen a felfogás ellen állást foglalt főleg Toqueville, támaszkodva az amerikai ügyek antiszozialisztikus fejlődésére. A vitában részt vett a parlament minden kitünősége, nevezetesen Thiers, Considérant, Dufaure, Bernard — Martin, Cremieux stb. Többen a kik szónoklat közben ki nem fejtették eszméjüket, később más uton szóltak hozzá a tárgyhöz, tehát e tekintetben teljes forrás felett rendelkezünk. Nézetem szerint legalaposabban szólott a tárgyhöz Duvergier de Hauranne, kinek szónokla ából kiemeljük a következőket:

„En a szőnyegen fekvő kérdéshez röviden akarok szólni. Mit jelent ez: „jog a munkához“, mit ez az új megszentelt öhajított jog? Mindenekelőtt egy tévedésre akarom a figyelmet felhívni. Gyakran beszélnek a munkához való jogról, mintha ez alatt a munkához való jogot értenék, holott ez a valóságban egészen másként van. Vagy e szavaknak „munkához való jog“ értelmök nincs és tartalom nélküli szóhalmoz, vagy pedig azt jelenti, hogy minden embernek, minden munkásnak joga van, ha munkája nincs, az államhoz fordulni és azt mondani: adj nekem munkát, adj munkámért olyan bért, melyből családommal megélhessék.“

Vagy ez értelme vagy semmi! Fájdalom, nem

úgy hoztuk ki a zászlót a választási harcából, hogy bár az nincs győzelemmel megkoszorúzva, nem is tapadt rá semmi, a mi miatt pirulniuk kellene. Rűzdöttünk becsületesen; nem a mi hibánk, ha ma ily küzdelemmel Baján boldogulni nem lehet.

A választás napja, sőt maga a választási mozgalom is számos csalódást hozott ránk. Először is csalódtunk a zsidókban. Azt hittük, hogy egy pappal szemközt, a ki már csak állásánál fogva is elvi ellenzője több oly intézménynek, melyek a zsidók asszimilációját s ezzel a zsidó kérdés békés megoldását elősegítik, bizonynyal Helfy Ignácra fognak szavazni, a kinek kipróbált hazafiságához s előrehaladt szabadelvűségéhez a kétség árnyéka sem férhet. És mégis mi történt? *Külszázötvenhét zsidó szavazata közül esett 137 Latinovicsra, 37 Helfyre, 43 nem szavazott.* Hogy a zsidóság ily kompakt tömegben lépett síkra a függetlenségi párt ellen, annak két okát emlegetik. Az egyik az, hogy a központi íz. iroda felszólította a hitközségeket, hogy a zsidók a kormány-párt jelöltjére szavazzanak. Ezért volt a rabbi Latinovicsnak egyik legdühösebb kortese A másik ok az, hogy, a mint állítják, a zsidók hajlandóbbak voltak harkai másnál szavazatukat eladni. Így a nevek megnevezésénél beszélnek némely emberről, hogy valóságos licitációt tartott a szavazatára. Némelyik meg is járta, mert szombaton, vasárnap túlmagasra csigázta szavazata árát, s midőn hétfőn már leszállított árat is elfogadott volna, akkor — a kormány-párt ügyis többségben lévén, — azt sem kapta meg. Igazán komikus, de tény, hogy egy katolikus papot egy tisztán zsidó szavazatokkal elért többség juttatott a képviselői mandátumhoz.

Elképzelhetni, mily elkeseredést szült ez az összes független polgárságnál, s a zsidóságnak e választásnál tanúsított magaviselete lesz az oka, ha — a mint ma már majdnem bizonyos, — megérjük azt, hogy városunkban szervezett antiszemita párt alakul. Értesülésünk szerint ugyanis több előkelő polgár érkekeztet tartott s megállapodott abban, hogy a polgárság közt ügyis erősen lábrakapott antiszemitikus érzelmeket antiszemita párt alakítására használja föl s a jövő választásánál antiszemita jelöltet is állít. Elvtelen és ferde magatartásával a zsidóság ezt érte el, újabb bizonyosságul a régi igazságnak, hogy *vi szélet vet, vihart arat.*

Csalódtott továbbá pártunk a polgármester urban. Ő mérsékelt ellenzői, nem vártuk tőle azt sem, hogy szavazatát jelöltjünkre adja, még kevésbbé számítottunk tehát részéről hivatalos támogatásra. De azt igenis jogunk volt elvárni tőle, hogy városi tisztviselőnek a szemérmertenségig, sőt a hivatalos hatalommal visszaélésig menő korteskedést ne engedje meg. Pedig hogy ez megtörtént, azt bármikor bizonyíthatjuk; egy két esetre lapunkban is felhívtuk a polgármester, ur figyelmét, a nélkül, hogy felszólalásunkat a legkisebb sikere lett volna. Magán a választás napján is a rendőrség botránnyosan részrehajló állást foglalt el, a kormány-párti kravall-esinálókat kimentette a felbőszült nép kezei közül s azután futni hagyta, míg a függetlenségi pártiakat, mihielyt azok egyetlen igazottabb szót kiejtettek, összefogósta Este felé pláne, midőn a választási elnök az eredményt kihirdette, kor-

tartozik a ritkaságok közé, hogy oly idők kerülnek, a mikor tömördek ember nem kap munkát és e miatt ezek és ezek megfosztatnak keresetforrásuktól. Mi tör enik ma ha ilyen válság lép fel? Az állam, a tartományok, községek, egyesek, kiki a maga hatáskörén belül, megteszi a lehető a nyomor enyhítésére. Így történt ez 18 hóval ezelőtt, a nagy éhség korszakában. A „munkához való jog“ akkor dekretálva nem volt, a társadalom említett tényezői mégis megtektek minden lehetőt. Ha már ehhez hozzávesszük, hogy a munkás kedvező munkaidőben egy nétn bekövetkező válságra számítv, megtakarításokat tesz, — mint ezt Angolországban tapasztaljuk — a bekövetkező válságok esetén a nyomor enyhítésére 3 forrás kínálkozik: a nyilvános jótékonyssá, a magános segédkezés és a megtakarítás forrása. Mi történik azonban, ha a „munkához való jog“ proklamáltatik? megtakarítás ösztöne elmúlik, a magányos segédkezés kötelezettsége lazább lesz s bekövetkező válság esetén ama forrásokat kiapadva látjuk. Ez az, a mit a „munkához való jog“ proklamálásával el fognak érni. Nem marad egyéb tehát hátra mint az államsegély. De tudjuk azt is, hogy maga az állam pénztára sem kimeríthetetlen valamint azt is tudjuk, hogy a nép a „munkához való jog“-gal kezében az államhoz fordulva oly magas munkabért követelne, mely épen nem állana arányban ama haszonnal, a mit munkájokkal az állam elérne. Az államnak pénztárát megtölteni csak két módja van: adó és kölcsön útján. Krisis esetén mi fog történni az adókkal. Hátralekók behajtásával csak kevés érhető el, újakat behozni pedig vagy igen nehéz, vagy épen lehetetlen. Nem jobban áll a dolog a hitelt illetőleg sem. Mi történik tehát? Az állam üres kincstárának airta elé idéznek 500,000 vagy esetleg egy millió éhes munkást, kiknek jogot adtak az államtól valamit követelni s mely követelést az állam teljesíteni képtelen. És azt hiszik: hogy ilyen esetben a tömeget meg lehet győzni és méltányossá tenni. Azt hiszik hogy ez ilyenkor meg fog elégedni a kötelem részbeni teljesítésével? Aki azt hiszi, az az emberi természet egyenes megtagadásáról tesz tanubizonyosságot. A munkások erre azt fogják mondani: „Minek ígértetek, ha teljesíteni nem akarjátok. Most mi ti értetek szenvedünk!“

Mind addig tehát míg az eszközökkel tisztában nem vagyunk és nem tudjuk azt, hogy válság esetén az egy millió éhes munkás baján miként fogunk segíteni biztosan, a „munkához való jogról“ miut elvről beszélai a legnagyobb sarlataneria.

B. T.

mánypárti kortesbortól holtrészeg konstablerek magok inzul-táltak az elkeseredett népet, úgy hogy Horváth Gyula főhad-nagy mint a kirendelt katonaság parancsnoka kénytelen volt a jelenlevő rendőrkapitányt felzólítani, hogy e részeg rend-őröket távolítsa el, különben a vérengzés kikerülhetetlen. Mindezekért első sorban a polgármestert okozzuk, mert midőn megengedte, hogy a város tisztviselői szemérmertlenebbül, mint valaha, sőt még az ő nevének felhasználásával is korteskedjenek a kormány-párt mellett, akkor nincs mit csodálni rajta, ha a rendőrség is érdemet csinált magának abból, hogy a kormány-pártnak kortes-szolgálatot tegyen.

És csalódtunk végre sokaknak becsület-szavában. Számtalanban, a kik szavukat adták, hogy a függetlenségi párt jelöltjére fognak szavazni, vagy nem szavaztak, vagy éppen a kormány-párti szavazatok számát szaporították.

A bukást jórészt ezeknek a csalódásoknak köszönhetjük. A kormány-párt kortes eszközeivel számot vetettünk már akkor, midőn Helfy Ignácot a jelöltségre fölkértük, abban a reményben, hogy többségünk lesz. A tapasztalás megtanított, hogy nem bízhatunk senkiben, csak magunkban s ez szolgáljon a jövőre tanulságul.

A választás lofolyásáról az eddigiek után kevés az elmondani való. A függetlenségi párti választók a „Nemzeti Szálló“-ban, a kormány-pártiak a Hirschler-féle vendéglőben gyülekeztek össze s innen mentek a városházára, hol félkilenczkor kezdetét vette a szavazás. A két párt közt katonai cordon volt felállítva.

Elsőben a belvárosi kormány-pártiak szavaztak le, első szavazójuk id. Latinovits János földbirtokos volt. Ezután a függetlenségiekre került a sor, kik közül először Gál Péter földbirtokos, a kezelet kerület most megválasztott orsz. képviselője szavazott. A belváros, az ő számos zsidó választójával, eldöntötte a választás sorsát. Biztosak voltak, hogy kisebbségben maradunk, s a miért pártfeleink ha nem is mind, lesavaztak; az többé nem a győzelem, hanem a zászló becsülete volt.

Emlékeztetek okáért s hogy ha majd a mostani Latinovits-választók megint, mint nem rég is voltak, a legdühösebb Tisza-falók lesznek, következetességüket be lehessen bizonyítani, ime itt lenyomatjuk, név szerint ki kire szavazott.

A függetlenségi párt szavaztak: (Belváros) Bachman Ferencz, Baschinszky Szaniszló, Bálint István, Baumholzer Henrik, Bayer Adolf, Bergman Pál, Berta István, Beyer Károly, Bilisitz Ignác, Binder János, Bodrogi Gyula, Bogovits Ferencz, Brigli Károly, Chalupa János, Cserba János, Csima András, Czernay Imre, Czettl József, Dely Géza, Deutsch Ignác vend., Diczendy János, Dobry Simon, Eckert János, Ernst Lajos, Eschenlohr Ferencz, Fábik János, Fazekas Kristóf, Fischer Adolf tűzítak., Fischer Adolf gabnak., Fogl Mihály, Frankenberger Ferencz, Gabrielisz Ede, Gábrielisz Károly, Gál Dezső, Dr. Gál Ernő, Gál Péter, Gál Gyula, Gattaringer József, Gärtner János, Gebhardt Gusztáv, Gibitz Antal, Gizinger Márton, Gódrád István, Gresch Fülöp, Greiner Józ., Grósz Herm., Gscheid Ján., Guggenberger Gusztáv, Gyurkóczy Benő, Hecht Márk Hechtl József, Herman (Honig veje), Horvatek György, Horváth Lajos, Hudy Pál, Hajman János, Huszár Ferencz, Iszkeitz András, Kazal János, Kazal Lajos, Kigerl Vincze, Kilvein Ferencz, Dr. Klein Miksa, Kobelrausch Ferencz, Ifj. Kobb Jakab, Komárcsevits András, Kovács Sándor, Kreicsner Ignác, Kriszhaber Ullman, Kulay Gyula, Lanza Lajos, László József, Laufer János, Lerner Antal, Leitschak Jakab, Limperger Mihály, Maglits Mátvás, Matisz Adam, Milasevits Márton, Miovázt Imre, Muzika Sándor, Müller Henrik, ifj. Müller János, Müller Károly, Nagl Károly, Nagy János, Neubauer József, Noll János, Olay Lajos, Papp János, Pásztor István, Peplovsky László, Petresevits Mihály, Pfeifer Ferencz, Práger Samu, Rádlis Elek, Radicevits Mátvás, Reiter Jakab, Rimer Bódog, Rockert József, Róth Sámuel, Rull András, Sachs Henrik, Sági Adam, Schäffer Károly, Scheiber Adolf, Schnetzer Ferencz, ifj. Schönberger András, Sturm Lipót, Sternberg Miksa, Stimat István, Streintz Gyula, Szalay Lajos, Szatmáry Dezső, Szerletis Ignác, Szigriszt István, Szóci Ferencz, Telegdy Sándor, Timpauner Antal, Trapl Ferencz, Wagner Antal, Vitzl Ferencz, Visegrády Sámuel Weidinger Gyula, Weisz Lipót, Wiesel Armin, Zirner Samu, Zsifkovits György, Zsivánovits Ignác. (Szt.-János külváros) Arpás András, Bakanek József, Köbling József, Kreicsmer Ferencz, Krikovszky József, Mort József, Spitzer Adolf, Süll Mátvás. (József város) Adamovits János, Batiszta József, Bokányi Gy. (hentes), Dobler József, Etl Ferencz, Gazda János, Ikotits Pál, Juhász István, Kigerl János, Koha Ignác, Koble János, Kovács József (Lebuki.), Kovács László, Lagner József, Lagner Tóbiás, Lajdy József, Matkyvits Márton, Maui Antal, Mayer Alajos, Mayer János, Pankhardt Antal, ifj. Polgár István, Reitaunn Mihály, Resnyák József, ifj. Rutterschmidt J., Salamon Jakab, Scherman Ferdinand, Schlesinger Jakab, Sipos Ferencz, Stajer István, Strommer György, Szabó Károly, Számuel János, Szigl György, Szinkler Károly, Timpauner János, Id. Tinusz Ant., Tinus Istv., Valtér Istv., Wagner Kár., Weinberger Herman, Weinberger Samu, Welisch Ignác. (Istvánmogy) Borkovits Károly, Borkovits Péter, Etl Ferencz, Galambos Mihály, Hinterreiter Mihály, Horváth Pál, Jonitz János, Jurik József, Kazal Ferencz, Kiszán Sándor, Klein János, Kreicsmer József, Krix Mihály, Kreicsner Keresztély, Löwentheil Henrik, Mészáros István, Neustädter Lajos, Prokop Mihály, id. Rácz György, Rutterschmidt Gergely, Szaller Mátvás, Tausig Adolf (szatócs), Türk Ferencz, Zsubory István, (Zatona város) Bogvár Imre, Csanády Sándor, Fébo Antal, ifj. Fekete György, Gebhardt Pál, Hamhaber Tamás, Illy József, Karschen Frigyes, Kollár József, Kovács Antal (tököl), Polyakovits Boldizsár, Rácz László, Ruffán János, Seala István. (Szok város) Aranyos Sándor, Ay József, Ay Antal, Bajai Péter, Bauer Jakab, Bokálovits Károly, Csapláros Mátvás, Dallos Ferencz, Dolinka János, Fehér Lőrincz, Gál Ignác, Gergely István, ifj. Gályán József, Grosz József, Hajdukovits Antal, Hajósevits Antal, Hauszler György, Horváth Mi-

hály, Ivits Sándor, Jaszenovits Sándor, Jerkovits Lajos, Juhász Lajos, Kardos János, ifj. Katz József, Kellner Ferencz, Kmetovits József, Kohn Jakab, Kollár Ernő, Komárcsevits György, Kövecsi Károly, Kreselyovits Döme, Krupits Bertalan, Krsatz György, Lacsmi Sándor, Lengyel János, Löffler János, Medvelits János, Mezey István, Mihálovits Antal, Nagy András, Nagy István, Oravecz Mihály, Oskovszky Antal, Papp József, Patonay Antal, Pecurliics János, Pestalis Beő, Petrányi Lajos, Pintér Marton, Pintér Pál, Ranga József, Repka Károly, Rusz Ignác, Safrankó Imre, ifj. Sándor György, Slivatz János, Stádtér Rezső, Stitt Sándor, Szabó János, Szuszits József, Stukits Lajos, Taub József, Weizenfeld József, Zsivánovits Fereac. (Szálás város) Bálint József, Borkits Antal, Burkovits Sándor, Bukovics N. Csilit György, Deák József, Deutsch Zsigmond, Dujnovits Lukács, Einvilier Antal, Fehérváry József, Fitzthum Agoston, Gódlár Sándor, Gyulánvics József, Gyurákovits Ferencz, Hajduska Fülöp, Hegedűs Antal, Horváth József, id. Horváth Mihály, Hován Pál, Kapots István, Keszeity Mátás, Kobelrausch Tóbiás, Kuts János, Lovrity Imre, Mojzes János, Novák Antal, Ollé Mihály, Papp József, Pastrovits Péter, Pinczey Antal, Polgár Mihály, Rotter József, Steck Ferencz, Strahl Imre, Szabó József, Stipits Boldizsár, Tiprovatz Péter, Tóth János, Trszkity György, Tury János, Vidákovits István, Wagner Ferencz, Zlatinkovits György. (Bökus város) Gábris Pál, Kovács József (földi), Luspay Ferencz. (Kis-ocsavoly) Bakó György, Cserba György, Csernik András, Deneberger Lipót, Eizelt Ferencz, Engelsznan János, Francsovits Ján, Frankl Kár. Gal Ján, Juhász Ferencz, Klein János, Köhl János, Kuzma József, Madár János, Nagy Czirok Sándor, Nagy Zsigmond, Rác József, Rác Mátás, Reichelt Adolf, Rutterschmidt András, Schmidt Márton, Strasser Lajos, Szemes András, Szeppe Ferencz, Trunk Ferencz.

Kormánypátra szavaztak: (Belváros.) Adler Lipót, Albert Miklós, Albrecht Emil, Alexi István, Allaga Ottó, Antal Pál, Arzenovics István, Atanaczkovics György, Atanaczkovics Lázó, Augenföld Adolf, Babócs Andor, Bachrach Herman, Bachrach Lázár, Bachrach Nándor, Balázs Ferencz, Bandl Antal, Barasics József, Basch Ignác, Bassó Vilmos, Benedek Mihály, Berényi Dániel, Berger Armin, Berger Dávid, Berger Herman, Berndorfer Vilmos, Bernhardt Ernő, dr. Bernhardt János, Blitz Izidor, Boshán Péter, Bodnár József, Borza Nándor, Boschán Károly, Baumfeld József, Bruck Izidor, Bruck József, Bruck Lipót, Bruck Mór, dr. Bruck Samu, Brucker Ignác, Buday Ferecz, Császár Ferencz, Csepri Alajos, Csepka János, Csermák János, Deutsch Márkus, id. Devics Alajos, ifj. Devics Alajos, dr. Devics László, Dimitrievics Mihó, Doiechál György, Donner Bódog, Drescher Gábor, Drobnyak János, Eckert Keresztély, Eckert Mátás, Eckstein Mátás, Eckstein Zsigmond, Erlich Ferencz, Engelsznan Samu, dr. Epstein Dávid, Fábry Lajos, Fehér János, Fejes István, Feuermann Soma, Fischer Lipót, Fischer Miksa, Fischhoff Jakab, Fleischman Beő, Fonyó Pál, Frank Armin, Freidig József, Fried Ignác, Fried Mór, Friedman Herm., Friedman Miksa, Friedman Samuel, Friedman Sándor, Gadits György, Geiringer Miksa, Gera Vincze, Goldberger Gábor, Gregas Aurel, Greifenegg Boldizsár, Gróf Vilmos, Gschöser Lajos, Györgyevics Miklós, Hadzics György, Hahn Mihály, Hajduska Mór, Heckenshoffer Alajos, Heller Richard, dr. Herman Adolf, Herman Bernát, Herzfeld Győző, Herzfeld Henrik, Herzfeld Samu, Herzog Lázár, Hesser Gyula, Hesser Ignác, Horváth János, Horváth Ferencz, Hunyady Antal, Hümpfner Alajos, Igert Frigyes, dr. Ivánovics Pál, Jankovics Aurel, Joannovics Konstantin, Jankovics Sándor, Józsa Károly, Jung József, Károlovics István, Katz József, Kélich András, Kerék József, Kerekes Béla, Király Sándor, Klenancz János, Kohn Pál, Kohn Simon, Koller István, Kornis Lipót, Kósa Adam, Kovács József, Kovács Pál, Kraycsi Ferencz, Keiszhaber Simon, Krsztanits István, Krsztanits György, Kugler Nándor, Kuluncsics József, dr. Ladányi Mór, id. Latinovits János, Latinovits János, Latinovits Lázár, Latinovits Samu, Lederer Mihály, Lemberger Ernő, dr. Lemberger Henrik, Lengyel Andor, Lengyel Ferencz, Leopold János, Liebl András, Loosz Zsigmond, Lusztig Herman, Lusztig Ignác, dr. Machatschek József, Mandl Jeremiás, Manhold Pál, Markovics Koszta, Meskó László, Mészáros Sándor, Michitsch István, Milassin Zsigmond, Milkó Mór, Miskovics Elek, Mocs Ferencz, Morvay János, Mraovics Szvetozár, Müllendor Tivadar, Nagl Sándor, Nagy Antal, Nánay Lajos, Néger Péter, Nemes Károly, Neuhausz Fülöp, Nikolausz János, dr. Nikolszburger K., Nitschner Pál, Obláth Lázár, Orbach Sándor, Östois Simon, Papp Kovács György, Paukovics Ernő, Paulovits Péter, Pendl Flórian, Perlaký Sándor, Peske Károly, Petrovácz István, Pfeiffer Antal, Plaszanovits Antal, Pintér Ferencz, dr. Platz Bonifác, Pochner Ferencz, Pollitzer Jakab, Pollák J. Adolf, Pollák Jakab, Pollák Simon, Pollerman Bertalan, Popovits János, Prasser József, Probojesevics Márton, Rác József, Radány Gyula, id. Radány Kálmán, Radány Péter, Ravasz Mihály, Reich Ignác, Reich Salamon, Reiner Jakab, Reiner Sándor, Reizer Antal, Ripp Sándor, Rozenberg Mór, Róth Mór, Rothfeld Jakab, Rubinstein Jakab, Rubinstein Mór, Rutterschmidt Alajos, dr. Saly Imre, Sándor József, Sárkány Lázár, Schäffer György, Scheer Bernát, Scheer Ignác, Scherer Sándor, Schleicher Antal, id. Schleicher Ferencz, ifj. Schleicher Ferencz, Schlesinger M. L., Schliszer Mór, Schön Antal, Schön Dávid, Schön M. B., Schön Samu, Schön Simon, Schönstein Nánán, Schönthal Antal, Schreiner Ferencz, Schumacher Frigyes, Schwalm József, Scultéty István, Scultéty János, Scultéty Zsigmond, Sigmund Gottlieb, Somogyi György, Spitzer Dávid, Spitzer Ignác, Spitzer József, Spitzer Simon, Stekler Samu, dr. Stern Ignác, Strasser Jakab, Stricker Simon, Strömmér József, Szauder Flórian, Szeczy Győző, Szigethy Mihály, Szirátky József, Szutrély Ignác, Szutrély Lipót, Szűcs Sándor, Tiprovatz György, Tóth György, Török István, Trubschaw Trubschaw Tamás, Tury József, Tury Mátás, Ujhelyi Agoston, Ujhelyi Géza, Walentin Dávid, Vanitsek Mátás, Vida Dániel, Vidákovics Pál, Vilceks Miklós, Voy József, Wunderlich András, Walder Jakab, Weidinger Beő, Weidinger Ignác, Weidinger József, Weinberger Bernát, Weisz Adolf, Weisz Samuel, Wiesel János, Zsifovics Vazul, Zwillinger Jakab, Zwillinger Salamon.

(Szent János.) Fischer Adolf, Kellner János, Králik György. (József város.) Babity Tódor, Bakanek János, Berger Fülöp, Bernschütz Ferencz, Borkovics József, Czaneck János, Deneberger Henrik, Dömötör Gábor, Fischer Márkó, Friedman Ottó, Gábris Péter, Gottlieb Ignác, Gottlieb Samuel, Hadzics Péter, Heitler Jakab, Hönig Ignác, Horváth György, Kohn Henrik, Kohn Samuel, Kovács József (Lebuki fia), Kovács Mihály, Oszthemer József, Osztrovits József, Ozvald József, Perky István, Pintér Gallas, Pinterity György, Pokorny József, Polacek Miksa, Rádics István, Reitmann József, Repka Mihály, Rizsán Ferecz, Rubinstein József, Schütz József, Seewald Ferencz, Spitzer Károly, Spitznagi Lőrincz, Sterk Manó, Strummer Henrik, Dr. Sztruhak István, Tóles Vilmos, Trafikant Simon, Ujhelyi Péter, Varga Vincze, Willi József, Wagenblath József, Wellich Zsigmond. (Istvánmegye.) Anné Baptiszt, Fodor Lajos, Horváth Sándor, Knöpfler Primusz, Nyirati Mihály, Schultz Ján, Simonovics Józ. (Katonaváros.) Guellino Ist. Id. Jámbor Ján, Kiss Ant. Kósa Ant. Lissák János, Id. Petrovácz Istv. Pfeil József, Szélig Ferencz, Záris András. (Homok város.) Bálint Antal, Benczak Sán. If. Bertits Mihály, Csilit István, Ifj. Czigler Pál, Jerko János, Jerkovics Beő, Id. Jerkovits István, Jerkovics Lukács, Kmetovics György, Kovács Mihály, Lipovcevic Dániel, Lovretits István, Lyublánovics János, Lyublánovics Antal, Mikosevics Sándor, Neuwrth Károly, Orsz József, Páncsics József, Pacurlics Mátás, Sass József, Spitzer Albert, Spitzer Károly, Tokalics György, Vaics Beő, Vaics N. János, Vujovics János. (Szálás város.) Borkity Ferencz, Csilics Beő, Cziczofszky József, Fehérváry Antal, Gyurkity Antal, Gyurákovics Adam, Gyurinovics Kálmán, Janák András, Jaszlics János, Jerkovics Mátás (dejo), Kernyanszky Miklós, Király János, Löwy Jakab, Lugomerszky Mihály, Marity Pál, Matievics János, Mojzes Péter, Nagy Sándor, Obádovics Antal, Pastrovics Alajos, Pastrovics István, Pastrovics József, Pastrovics Mátás, Rubinstein Mór, Tóles Miksa, Török György, Tury Ferencz, Ulakity Alajos, Ulakity Imre. (Bökus város.) Allaga Imre, Cserba Ferencz, Csordás János, Horváth Samuel, Ivánovics Iván, Piukovics Antal, Rády Mihály, Rajcsányi József, Singer Ele. (Kisavoly.) Adliczer József, Bene Gyula, Besze József, Bocsaký Kristóf, Borbács Balázs, Csibry Elek, Eder József, Güntz Mór, Harbács Lajos, Hoffmann Ignác, Horváth István (kordován), Igert János, Kardos György, Kaiser József, Koller László, Neidenbach Péter, Orsay Károly, Reichelt Konrad, Scheibner Gyula, Schiffer Simon, Schnegon József, Tang József, Voly Lajos.

Az eredményt, mely szerint Latinovits Gábor 84 többséggel Baja város orsz. képviselőjévé választották, a val. enök d. u. 6 óra tájban hirdette ki. Ekkor történtek azok a sajnós események, melyekről fennebb már megemlékeztünk.

Megemlítjük, még hogy több polgár a választás ellen óvatot akart benyújtani, még pedig az alapon, mivel Latinovicsra állítólag egy halott is leszávozott s mivel a szavazatokat pénzen vásárolták. Tudva azonban, hogy a választás igazolása az országgyűlési többségtől függ, mely minden koronáypárti választást, verifikál, lemondott e jogorvoslat felhasználásáról.

Minek csinálni több komédiát; elég komédia az magában, hogy Helfy Ignác ellen Latinovits Gábor többséget nyert a szabadelvűség nevében.

A zentai választás.

Zenta, június 21. (Eredeti távirat) A kormánypárt hosszas kapkodás után tudott ugyan jelöltet állítani Éles Henrik személyében, de csak azért, hogy csúfosan megbukjék. A szavazás eredménye 1/2-11-kor hirdettetett ki, midőn választóinknak csak egy része szavazott még le s mégis Szabó László óriási többséggel képviselőnek jelentetett ki.

A kezeleti választás.

Az „Egyetértés”-nek írják: A kezeleti kerületben is megvolt a képviselőválasztás, Gal Péter függetlenségi párti választott meg Földváry Gábor kormánypárti ellenében 24 szótöbbséggel. Nem akarunk szólni a mindennemű pressziókról és vesztegetési kísérletekről, mert hisszük, hogy ezekben Földváry Gábornak semmi része sincsen, de szólni kell a függetlenségi elvű választók rendíthetlen elhívásáról; ezek e hó 14-én d. u. a választási székelyre bevonulván, étlen szomjan várták, míg a szavazás sora reájuk kerül s míg a kormánypártiak mindenféle lakmározatok, a függetlenségek zászlóik alá gyülekezve szenvedték a nap tikkasztó hevét és nyelték a port, anélkül, hogy azt borral öblíthették volna le s talán ezért is győztek.

Az egész függetlenségi párti mozgalom a földműves polgárság köréből indult ki; süksödi, szent-istváni polgárok kebelében támadt először a vágy, ezek járták be a kerületet, nem kerestek betolyas egyéneket, még kaputos embereket sem az ügy támogatására, hanem saját magukba és az ügy igazságába bízva, mentek községről községre, hirdetvén a függetlenségi eszméket s megnyerték arra polgártársaik érületét. A nép megértette polgártársa egyszerű szónoklatát és a függetlenségi zászló alá sorakozott.

Más jelölt mellett a kormánypárt, dacára, hogy mindent elkövetett, alig lett volna képes bármi csekély pártot is összegyűjteni. Korteskedtek Földváry mellett a többi közt azzal, hogy csábítottak bírság elengedésével, fenyegettek tartozások behajtásával. A lélekvasárlók hemzsegték a nép közt és mégis a nép megvertette mindezeket, tántoríthatlan elhívással győzelemre vezette a függetlenségi zászlót. Nádudvar (német ajka) lelkes lakosságának nagyja apraja lelkesülve üdvözölte Gal Péter jelvényét, a kezeleti nők versenyeztek abban, hogy melyikük tüntethet jobban Gal Péter mellett s mindez a legnagyobb rendben az érzelmeik és szavazási kötelességüket megsértése nélkül történt. A választás szép rendben folyt le; Décsy Gyula egyik választási elnököt elismerés illeti pártatlan magatartásáért.

Hirek.

— A törvényhatóság e hó 19-én tartotta a nyári szünetek előtt utolsó közgyűlését. Az érdeklődés csekélyebb volt, mint a minőt a tanácskozás egyik-másik tárgya megérdemelt volna. Első sorban megemlítjük, hogy a közmunka- és közl. miniszter nem egyezett bele Baja városának abba a kérelmébe, hogy a vasúti hozzájárulási összeg 40.000 frt részletekben fizetessék le, hanem kívánja, hogy 100.000 frtot rögtön, 100.000-et pedig legkésőbb a jövő év első felében befizessünk. Ennek folytán a közgyűlés elhatározta, hogy az orsz. magy. bankkal kötött 120.000 frtos kölcsönt azonnal realizálja, 100.000 frtot a magyar államvasutak pénztárába beüzet, a fennmaradó 20.000 frtot pedig a helybeli takarékpénztárban gyümölcsözőleg elhelyezzi. — Egy *Erővel gyermekért* alapítása már elhatározva lévén, a közgyűlés most annak vezetésére egy gyermek-kertésznőit állást rendszerezett s a fizetést szabad lakáson kívül évi 500 frtba szabta meg. — Dicséretet érdemel a közgyűlés azon határozata, melylyel a felelős külörök intézményét megszüntette. Ez az ázsiai rendőr-systéma a közönség részéről úzérkedésre. Az örök részéről zsarolásokra, mindenképen erkölcssteleniséggel nyújtott alkalmat, s a legjobb ideje volt, hogy egy törvényhatósági joggal bíró város tovább ne tartsa meg. Ezt a közgyűlés elvileg ki is mondotta s a további teendőkre nézve pozitív javaslatokkal bizottságot küldött ki, mely Scheibner Gyula főkapitány elnöklete alatt Kazal János, id. Müller János és Szutrély Lipót urakkal áll. Ugyancsak helyeselni való az is, hogy a lörkört részére ez évi segélyül 200 frtot szavazott meg a közgyűlés. Ha még megemlítjük, hogy a közmunka-váltás megállapított, nevezetesen egy kettőgátú díja 2 frt 20 krban, egy egygátú 1 frt 50 krban, egy kezi napszámé 60 krban, s hogy a közgyám. állásra nem lehetett a választást megjelteni, mert a főispán úr Szabadkán járt a választást igazgatni, — elmondunk mindent a mi a közgyűlés felől a közönséget érdekelheti. Mint már említettük, július és augusztusban a közgyűlés nem jön össze.

— A bajai főgimnáziumban e hó 16-án tartattak meg az érettségi vizsgálatok. Vizsgálatra jelentkezett 17 ifju, kik közül 9 éretnek nyilvánítottak, 8 pedig visszavetettek.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Drégely Ferencz helybeli kir. járásbíróági díjnokot ugyanide irnokká nevezte ki.

— A nazarénus lelkiismerete. A helybeli jbirőséghez a napokban beállított egy földműves ember, névszerint Gilyán Ambrus, s kérte, hogy csukják be. Ennek a furcsa kívánságnak persze az okát is tudakolták tőle, mire ő előadta a következőket. Még 1850-ben történt, hogy házat előbb biztosította, azután fölgyújtotta s a biztosítási összeget fölvette. Azóta azonban megtért s a biztosítási összeg (azaz nazarénus lett), s most a lelkiismerete nem hagyja nyugodni, míg a büneiért meg nem bűnhődik. Így hangzott a vallomás s emberünk könnyebbülten sóhajtott fel: Most már kérem tessék becsuktatni. A kívánság azonban csak kívánság maradt, mert a büntetőtörvénykönyv nem az ily hosszú életű lelkiismeretek megnyugtására készült, s ha ki vezekleni akarja is, nem engedi az elévülés. Elküldték hát Gilyánt is, hogy semmi baja többé a földi igazsággal, s mennyeivel pedig végezze el a dolgát maga.

— Lemberger Ernő, a bajai kereskedelmi- és iparbank főkönyvelője, ugyanezen intézet vezérítettkárává választott meg. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

— Karvázy Domonkos, Bács-Bodrogh vármegye árvaszéki ügyésze, f. hó 12-én Gleichenbergben, a hol súlyos gégebaja ellen üdülést keresett, rövid szenvedés után elhunyt.

Laptulajdonos:	Felolós szerkesztő:
Olay Lajos.	Inczédi László.

3363. sz.
tkv. 1884.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

A bajai kir. jbiróság mint tlkvi hatóság Erlanger és fia bécsi bankház végrehajtató kérelmefolytán, Svarka Jakab vaskúti lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 500 frt tökekövetelés és ennek 1870. évi május hó 1-ső napjától járó 6% kamatai, 60 frt 30 kr végrehajtási már megállapított, valamint 11 frt jelenlegi és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő, Vaskút község 218 számú telekjegyzkönyvben foglalt, Svarka Jakab és neje szül. Haild Éva nevében álló A. I. 364. hr. 146. ö. i. sz. 444 frtra becsült egész ház és hozzá tartozó 370 □ öl beltelekre, tekintettel a fent hivatkozott törv. czikk 156. §-ának d. pontjára, ezennel elrendeltetik, és annak Vaskút község házána leendő megtartására határidőül 1884. évi augusztus hó 14-ik napjának d. u. 3 órája kitzetetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az ingatlan a fent kitett árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság.
Baján, 1884. évi ápril hó 30.

Rác József,
kir. járásbíró.

MOHAI „STEFÁNIA”-FORRÁS.

A legolcsóbb savanyú víz

Mohai „Stefánia”-forrás

1 1/2 literes üvegekben 24 kr-on

egyedül kapható

Michitsch István,

fűszer-csemege és ásványvíz kereskedésben.

MOHAI „STEFÁNIA”-FORRÁS.

HIRDETMÉNY.

Baja városában és annak határában található következő tulajdonomat képező ingatlanaim és ingóságaim, u: m:

1-ör. Baján a kispiacson lévő „Új Világ” hoz **ozimzett vendéglő,** sörház, jégverem, két nagy pincze, összes mellék épületekkel.

2 or. Baján **Haynald-utcában lévő lakház** összes melléképületekkel.

3-or. Baján a vaskúti kapunál lévő 15.000 métermázsza gabona elhelyezésére alkalmas, legjobb állapotban lévő úgynevezett **Koller-féle magtár,** koresma-épület, nagy istálló és hizlalásra alkalmas nagy kert.

4-er. Baján a csávolyi kapunál lévő úgynevezett **Hirsch-féle cserép tetőzetű magtár.**

5 ör. Baján a bikityi kapunál lévő **Pollák-féle magtár,** lakházzal.

6 or. Baján a Jaukóban lévő 6 hold **kerti főzőillővölde.**

7-er. Baján Haynald-utcai lakházamban található összes **ingóságok,** házi butorok, konyha- és gazdasági eszközök **szabad kézből eladók.**

Értekezhetni alulírott tulajdonosnál.

Baján, 1884. június 20-án.

Olay Lajos,
országgyűlési képviselő.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

**A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS**

hazánk egyik legszénsavdusabb

SAVANYUVÍZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.

magyar kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai „ÁGNES” savanyúvíz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az

egy millióodik* palack Ágnes-víz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyúvízének emyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

RAKTÁR BAJÁN: Michitsch István, Klenantz és Babócs, Drescher Gyula és Spitzer Ignác uraknál.

STREINTZ és ESCHENLOHR

könyvnyomdatulajdonosok

ajánlják

helyben a Bódog-téren (Michitsch István úr házában) fennálló korszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindennemű művek, hirlapok, röpiratok, falragaszok, továbbá legújabb díszítéssel kiállított meghívók, számlák étlapok, gyász- és halotti jelentések, legújabb divatú névjegyek, végre hatóságok, ügyvédek stb. részére szükséges bárminemű nyomtatványok pontos, hibátlan és a legjutányosabb árak mellett elkészítésére.

Vidéki megrendelések pontosan és a leggyorsabban teljesítettnek.

A n. é. közönségnek az eddig irányunkban tanúsított becses bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérjük, miszerint azzal bennünket továbbra is megajándékozni kegyeskedjék.

Baján, 1884. június hóban.

Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Kiváló tisztelettel
Streintz és Eschenohr,
könyvnyomdatulajdonosok.